

รายงานผลการเข้าร่วมฝึกอบรม

เรื่อง

การเขียนบทความวิจัย ไม่ยากอย่างที่คิด

จัดโดย

สถาบันวิจัยและพัฒนา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

วันที่ 10 มีนาคม 2559

ณ ห้องประชุม 2604-2604/1 ชั้น 6 อาคารบริหาร

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช นนทบุรี

ผู้จัดทำ

รองศาสตราจารย์ศุภณี เรียบเลิศหิรัญ

รายงานผลการฝึกอบรม
เรื่อง การเขียนบทความวิจัย ไม่ยากอย่างที่คิด
จัดโดย
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

1. ผู้รายงาน

ชื่อ ศุภณีย์ นามสกุล เรียบเลิศหิรัญ ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์
 สังกัด สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โทร. 8192-3

เข้าร่วม การฝึกอบรม

เรื่อง การเขียนบทความวิจัย ไม่ยากอย่างที่คิด

สถานที่ ณ ห้องประชุม 2604-2604/1 ชั้น 6 อาคารบริหาร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นนทบุรี
 ตั้งแต่วันที่ 10 มีนาคม 2559 ถึงวันที่ 10 มีนาคม 2559

รวมระยะเวลา ครึ่งวัน (เวลา 8.30-12.00 น.)

2. รายละเอียดเกี่ยวกับการฝึกอบรม

2.1 การฝึกอบรม เรื่อง การเขียนบทความวิจัย ไม่ยากอย่างที่คิด

2.2 ผู้เข้าร่วมฟัง จำนวนประมาณ 60 คน เป็นคณาจารย์และเจ้าหน้าที่จากสาขาวิชาและสำนักต่าง ๆ

2.3 วิธีการฝึกอบรม บรรยายโดยวิทยากร คือ รศ. ดร. ประภาพรณ อนุบ

จากคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

2.4 เข้าร่วมฝึกอบรมในฐานะ ผู้เข้าร่วมฝึกอบรม

2.5 วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม เพื่อให้บุคลากรที่เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนบทความวิจัย ไม่ยากอย่างที่คิด

2.6 เนื้อหาในการฝึกอบรม มีสาระสำคัญที่สรุปได้ ดังนี้

บทความวิจัย เป็นบทความวิชาการที่เขียนขึ้นจากงานวิจัยของตนเอง มีการกำหนดปัญหาและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน มีการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ สรุปและอภิปรายผลการวิจัย อันนำไปสู่ความก้าวหน้าทางวิชาการ

นักวิชาการไม่ว่าจะอยู่ในวงการวิชาการ/วิชาชีพใด จึงต้องมีความรู้เกี่ยวกับการเขียนบทความทางวิชาการ เพราะบทบาทของนักวิชาการ คือ การเผยแพร่ความรู้ ซึ่งอาจทำได้โดยการเขียน ซึ่งเป็นรูปแบบการเผยแพร่ความรู้ที่ส่งผลกระทบและเผยแพร่ได้กว้างขวางที่สุด และมีข้อดีด้านความคงทนถาวร การเผยแพร่ความรู้โดยการเขียนส่วนใหญ่ทำในรูปแบบของบทความวิจัย บทความวิจารณ์ และบทความทางวิชาการอื่น ๆ

บทความวิจัยจัดเป็นเอกสารทางวิชาการประเภทเดียวกับรายงานการวิจัย มีสาระและรูปแบบการนำเสนอที่คล้ายคลึงกัน แต่มีลักษณะสำคัญที่แตกต่างกัน 3 ประการ คือ

1. บทความวิจัยเป็นเอกสารทางวิชาการที่นักวิจัยเขียนขึ้นในรูปบทความวิชาการ เพื่อนำเสนอ/เชิงประจักษ์และ/หรือนวัตกรรมที่เป็นผลงานผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ รวมทั้งการเผยแพร่ในที่ประชุมวิชาการ บทความวิจัยมีความยาวจำกัด มีจำนวนหน้าน้อยกว่ารายงานการวิจัย เนื่องจากวารสารมีจำนวนหน้าที่จำกัด และการประชุมวิชาการมีเวลาจำกัด

2. บทความวิจัยเป็นเอกสารทางวิชาการที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์ มากกว่ารายงานการวิจัย เพราะในระหว่างการทำโครงการวิจัย นักวิจัยอาจตัดตอนผลการวิจัยนำเรื่องหรือผลงานวิจัยบางส่วน นำเสนอเป็นบทความวิจัยเพื่อเผยแพร่หรือตรวจสอบความคิดได้ บทความวิจัยจึงอาจเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการวิจัยที่นักวิจัยนำเสนอ ก่อนรายงานการวิจัย และเป็นสารสนเทศที่ทันเหตุการณ์มากกว่ารายงานการวิจัยที่มีการเผยแพร่เมื่อเสร็จสิ้นโครงการวิจัย

3. คุณภาพของบทความวิจัยค่อนข้างเป็นมาตรฐานมากกว่ารายงานการวิจัยโดยทั่วไป เพราะต้องผ่านการตรวจสอบเนื้อหาสาระและรูปแบบให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานของวารสารหรือคณะกรรมการจัดประชุมวิชาการ

โครงสร้างการเขียนบทความวิจัยประกอบด้วยส่วนสำคัญ 6 ส่วน ได้แก่ บทคัดย่อ (abstract) ส่วนนำ (introduction) วิธีการวิจัย (method) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล (analysis result) การอภิปรายผลหรือการสรุป (discussion/conclusion) และ ส่วนอ้างอิงและภาคผนวก (references and appendix) (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2543) ทั้งนี้ไม่นับรวมส่วนที่เป็นชื่อเรื่อง ชื่อและที่ทำงานของผู้ เขียนบทความวิจัย

1. บทคัดย่อ เป็นเนื้อหาสาระส่วนที่นำเสนอวัตถุประสงค์การวิจัย วิธีการวิจัย และผลการวิจัยโดยสรุป (รวมทั้งข้อเสนอแนะในการวิจัย) เพื่อให้ผู้อ่านได้เห็นภาพรวมงานวิจัยทั้งฉบับ เป็นข้อความที่มีค่าสำคัญทั้งหมดในบทความวิจัยและเป็นข้อความสั้น กระชับ ไม่เยิ่นเย้อ มักมีการกำหนดความยาวของบทคัดย่อ (ภาษาไทย มักกำหนดเป็นจำนวนบรรทัด ขณะที่ภาษาอังกฤษมักกำหนดเป็นจำนวนคำ) บางกรณีกำหนดให้มีคำสำคัญ (keywords) ไว้ด้วย

2. ส่วนนำ ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 4 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นการบรรยายให้ผู้อ่านได้ทราบว่าบทความวิจัยนี้พัฒนามาจากผลงานวิจัยที่มีมาก่อนหน้าอย่างไรบ้างและนำมาสู่ปัญหาวิจัยอย่างไร (ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย)

ส่วนที่ 2 กล่าวถึงปัญหาวิจัยและวัตถุประสงค์การวิจัย

ส่วนที่ 3 คือ รายงานเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเฉพาะส่วนที่เป็นทฤษฎีและงานวิจัยที่สำคัญที่นำไปสู่การสร้างกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย รวมทั้งสมมติฐานการวิจัย

ส่วนที่ 4 เป็นรายงานระบุเหตุผลพร้อมเอกสารอ้างอิงในการเลือก วิธีดำเนินการวิจัยที่ใช้ในบทความวิจัยนี้ เพื่อเตรียมผู้อ่านให้สามารถเชื่อมโยงความคิดกันเนื้อหาสาระในส่วนต่อไป

3. วิธีการวิจัย เป็นการให้รายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย (1) การบรรยายลักษณะของประชากร (2) กลุ่มตัวอย่างและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ความสมบูรณ์ของ กลุ่มตัวอย่าง (3) นิยามตัวแปรเครื่องมือวิจัยและคุณภาพเครื่องมือ (4) วิธีการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล (5) ข้อสังเกตที่สำคัญเกี่ยวกับ

วิธีดำเนินการวิจัย ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงประเภทของวิธีการวิจัยด้วยว่าเป็นวิธีการวิจัยเชิงปริมาณหรือวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ

วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นการให้รายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัยที่ประกอบด้วย (1) การบรรยายลักษณะของประชากร (2) กลุ่มตัวอย่างและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ความสมบูรณ์ของกลุ่มตัวอย่าง (3) นิยามตัวแปร เครื่องมือวิจัยและคุณภาพเครื่องมือ (4) วิธีการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล (5) ข้อสังเกตที่สำคัญเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการให้รายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัยที่ประกอบด้วย (1) การบรรยายสนาม (field) ที่ศึกษา (2) การเลือกและลักษณะของกรณี (case) ที่ศึกษา (3) ขอบข่ายของข้อมูล (4) วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล (5) การวิเคราะห์ข้อมูล

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการบรรยายว่าจะเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างไรโดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีการตีความ การนำเสนอตารางและภาพประกอบเท่าที่จำเป็น ผลการวิเคราะห์ในตารางหรือภาพประกอบต้องมีการบรรยายในส่วนที่เป็นข้อความด้วย

5. การอภิปรายผลหรือการสรุป เป็นการบรรยายสรุปข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยประกอบการอธิบายว่าข้อค้นพบที่ได้มีความขัดแย้งหรือสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยและผลงานวิจัยในอดีตอย่างไรรวมทั้งอภิปรายเหตุผลที่เป็นเช่นนั้นรวมทั้งอภิปรายข้อจำกัด ข้อบกพร่อง ข้อดีเด่น ซึ่งนำไปสู่ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติและข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

6. ส่วนอ้างอิงและผนวก ส่วนอ้างอิงประกอบด้วยบรรณานุกรมและเชิงอรรถ ส่วนภาคผนวกเป็นส่วนที่ผู้วิจัยนำเสนอสาระที่ผู้อ่านควรได้รับรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากที่นำเสนอในบทความ อาทิ ตัวอย่างเครื่องมือวิจัย เป็นต้น

บทความวิจัยที่ดีมักเริ่มต้นด้วยงานวิจัยที่มีคุณภาพดีก่อน จากงานวิจัยที่มีคุณภาพดีนั้นเมื่อนำมาเขียนบทความวิจัย มีแนวปฏิบัติที่ช่วยให้เขียนบทความวิจัยที่ดี ดังนี้

1. ผู้เขียนบทความวิจัยต้องมีความเข้าใจกระจ่างแจ้งในรายงานการวิจัยที่จะนำมาเขียน
2. การเขียนบทความวิจัย เริ่มต้นจากการทำโครงร่าง การจัดลำดับความคิด การเรียบเรียงเนื้อหาสาระเขียนเป็นฉบับร่าง จากนั้นทิ้งไว้ 1-2 สัปดาห์ จึงนำมาอ่านเพื่อปรับปรุงลีลาและภาษา ตลอดจนแบบการเขียนให้ถูกต้องตามแบบของบทความวิจัย
3. การนำเสนอเนื้อหา ควรนำเสนอสาระสำคัญของงานวิจัยอย่างตรงไปตรงมา ชัดเจน ถูกต้องและสมบูรณ์
4. การใช้ภาษา ควรใช้ภาษาทางการที่เป็นมาตรฐาน ถูกต้องตามหลักภาษา และมีความเหมาะสมกับผู้อ่านที่เป็นนักวิชาการ
5. การลำดับเนื้อหาควรเป็นไปตามหลักการวิจัย มีความต่อเนื่องตั้งแต่ต้นไปจนถึงการสรุปและอภิปรายผลการวิจัย แต่ละย่อหน้าต้องมีประโยคสำคัญและความเชื่อมโยงถึงกัน

6. การใช้คำศัพท์ ควรใช้คำศัพท์ที่มีการบัญญัติศัพท์เป็นทางการหรือคำศัพท์ที่ได้รับการรับรองใช้กันแพร่หลาย ถ้าเป็นคำศัพท์ใหม่จากภาษาต่างประเทศ ควรมีวงเล็บกำกับ หรือมีเชิงอรรถอธิบายความหมาย เมื่อเลือกใช้คำศัพท์ใด ควรใช้คำนั้นตลอดบทความวิจัย

7. การเขียนประโยค ควรเป็นประโยคสมบูรณ์ พยายามใช้ประโยคสั้น หลีกเลี่ยงประโยคซ้อนควรระมัดระวังการใช้เครื่องหมายวรรคตอนให้ถูกต้องทุกประโยค

บรรยากาศการฝึกอบรม

4. ประโยชน์ที่ได้รับ ทำให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนบทความวิจัย ไม่ยากอย่างที่คิด และสามารถนำมาใช้ในการเขียนบทความวิจัยที่ดีและมีโอกาสได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่

คำชี้แจงการใช้เอกสาร

ขอขอบคุณที่ท่านให้ความสนใจศึกษาเอกสารเผยแพร่ความรู้ (KM) ของสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มสธ. ซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์เชิงวิชาการในวงกว้าง ทั้งนี้หากท่านนำข้อมูลจากเอกสารนี้ไปใช้ ขอให้อ้างอิงแหล่งที่มาจากรวดด้วย พร้อมทั้งแจ้งให้เราทราบแหล่งที่ท่านนำไปอ้างอิง โดยแจ้งทางอีเมลมาที่ stoffice@stou.ac.th เพื่อประโยชน์ในการบูรณาการข้อมูลร่วมกัน